

Tromsø kommune

postmottak@tromso.kommune.no

31. august 2018

Dette brevet sendes på vegne av: Harstad Turlag, Troms Turlag, NJFF-Troms, Naturvernforbundet Troms, 4H Troms, Troms Krets av Norges KFUK-KFUM Speidere, Nord-Troms Krets av Norges Speiderforbund, Troms Orienteringskrets, Nordnorsk Botanisk Forening, Norges Turmarsjforbund Troms, Troms Fylkeskystlag, Framtiden i Våre Hender Nord, Midt-Troms Naturlag, Tromsø Casting- og Fluefiskerforening

Høringsuttalelse til kommunedelplan for idrett og friluftsliv 2018 – 2021 i Tromsø kommune

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Troms er kjent med at Tromsø kommune har kommunedelplan for idrett og friluftsliv 2018 – 2021 til høring. Vi har samarbeidet med en rekke frivillige natur- og friluftslivorganisasjoner for å koordinere innspill til saken.

FNF Troms synes i all hovedsak kommunedelplanen virker godt gjennomarbeidet og fremhever stor bevissthet om viktigheten av friluftsliv. Planen har mange momenter for å sikre et aktivt, attraktivt og helsefremmende Tromsø. Noen betraktninger ønsker vi likevel å dele.

1. Friluftslivet må løftes ytterligere

Viktigheten av friluftsliv er synliggjort godt i planen gjennom blant annet Tromsømarkaprosjektet og ulike tilretteleggingstiltak. Likevel er det deler av planen hvor vi mener friluftslivet burde løftes ytterligere, og hvor det bør legges mer til rette for involvering av friluftslivsaktører. Eksempelvis står det på s. 7 at «*Tromsø kommune fikk mange gode innspill da lag, foreninger og klubber ble invitert til å komme med sine idrettsbehov i forbindelse med planen*». Vi er ikke kjent med at friluftslivorganisasjonene ble invitert og mener de aktivt må inkluderes i tiden framover. På side 10 står det at «*forslag til prioritering av prosjektene i handlingsprogrammet er gjort i samarbeid med Tromsø Idrettsråd*». Her etterlyser vi et tettere samarbeid med natur- og friluftslivorganisasjonene som kjenner behovene for friluftslivrelaterte anlegg. Det er viktig at disse aktørene får delta i tidlig fase av prioriteringsprosessen. I kapittel 1.1 «Formål med planen» står det «*sette fokus på idretten og kommunenes ønskede utvikling innenfor feltet*». FNF Troms etterlyser et eget punkt med «*sette fokus på friluftsliv og kommunenes ønskede utvikling innenfor feltet*». På denne måten vil kommunen synliggjøre sin aktive satsing på og utviklingen av friluftslivet.

2. Medlemsoversikt over natur- og friluftslivorganisasjonene

FNF Troms etterlyser en medlemsoversikt over de frivillige natur- og friluftslivorganisasjonene vi har i kommunen. Troms Turlag har godt over 5000 medlemmer, Tromsø JFF ca 1000, Tromsø Havpadleklubb rundt 600, i tillegg har vi en rekke 4H klubber, speiderforeninger, kystlag, botanisk forening, naturvernforbund, orienteringsklubber m.fl. som er avgjørende samarbeidspartnere å ha oversikt over og synliggjøre i en friluftslivplan. Vennligst ta kontakt med klubbene direkte, eller FNF Troms, så vil vi bidra med eksakte og oppdaterte medlemstall.

Forum for
natur og friluftsliv
Troms

FNF Troms, Holtvegen 66, Pb. 2284, 9269 Tromsø
troms@fnf-nett.no / 4141 7339
www.fnf-nett.no/troms
Ogr.nr.: 996 197 786

3. Et avsnitt om Ishavskysten friluftsråd

Planen inneholder mange verdifulle tiltak som gjøres i samarbeid med Ishavskysten friluftsråd. Friluftsrådet er en svært viktig aktør for friluftsarbeidet i kommunen og en avgjørende samarbeidspartner for frivilligheten. Vi anbefaler at det settes av et eget avsnitt / en overskrift hvor friluftsrådet beskrives mer omgående.

4. Verdikartleggingen av friluftsområder

Det er positivt at verdikartleggingen av friluftsområder beskrives i 5.7. Vi kunne gjerne sett at kartleggingen ble nevnt som en forutsetning for ivaretagelse av viktig friluftareal allerede i innledningen, samt blitt belyst som et avgjørende element under 6.1 Arealplanlegging. Under sistnevnte burde det legges særlig vekt på friluftsområder og verdifulle grøntareal som er under sterkt press, slik som naturlig fjærområder/strandsone, stille områder, grønne korridorer og snarveier, samt markagrensa. Sistnevnte kan vi ikke se er nevnt i kommunedelplanen, selv om det er helt avgjørende for et forutsigbart, lavterskel friluftsliv i nærområdene. FNF Troms oppfordrer også til at sjøområdene i større grad inkluderes i verdikartleggingen av friluftsområder ved neste revidering. Presset på sjøarealene blir stadig større og kunnskapen om friluftsb Bruken er dårligere kartlagt enn på land.

5. Sikre allemannsretten

FNF Troms etterlyser et eget delkapittel om allemannsretten og hvilken strategi kommunen har for å ivareta den i en tid med stadig større utbyggingspress og økende turisme. I lys av økt reiseliv og slitasje vil spørsmålet om ulike virkemidler, blant annet restriksjoner på bruk, melde seg. FNF Troms ser verdien av at denne tematikken belyses i en plan for friluftslivet i en kommune som er under sterk vekst både befolknings- og reiselivsmessig.

6. Inkludere distriktene

Planen inkluderer de ulike bydelene i stor grad, og den inneholder mange konkrete og tiltrengte friluftstiltak. Dette er positivt. FNF Troms etterlyser likevel at planen i større grad konkretiserer mål og tiltak for hvordan utviklingen av friluftslivet skal foregå i distriktene.

7. Løfte fram de unike områdene på Holt

FNF Troms viser til innspillet fra Holt Læringstun og støtter opp om dette. Vi mener at Holt-området er en unik perle på Tromsøya som bør bli det neste store satsingsområdet for kortreist friluftsliv, mat, undervisning, folkehelse og bærekraft på øya. Området er en naturlig del av Tromsømarka med et åpent kulturlandskap og innehar et mer park-aktig preg enn de øvrige deler av marka. Dyrkings- og læringsaktivitetene omfavnes av befolkningen og vi ber Tromsø kommune gå inn i et forpliktende, langvarig samarbeid hvor det settes av midler, både egne og spillemidler, for å løfte området ytterligere til det beste for byens befolkning. Dette er et prosjekt som bør få topp-prioritering i spillemidlene så snart nødvendige utredninger er avklart. Prosjektet og området bør også vies plass i planen utover å stå på listen over nærmiljøanlegg.

8. Mer friluftsliv i handlingsprogrammet

FNF Troms etterlyser at handlingsprogrammet ikke kun tar for seg spillemiddelfinansierte anlegg og tilrettelegginger. Planen har mye å tjene på et mer omfattende og konkret handlingsprogram. Her etterlyser vi blant annet en konkret oversikt over planlagte utfartsparkeringer, toalettfasiliteter, nødvendig friluftstilrettelegging som ikke er spillemiddelberettiget, samt en oversikt over hvordan friluftsområdene / tilretteleggingen skal driftes. Handlingsprogrammet må vise hvordan disse målene skal nås, når de skal nås og hvilke økonomiske midler som forventes for å realisere tiltakene.

Kommunen bør vurdere behovet for at en fast prosentsats av spillemidlene skal gå til friluftsliv. Minst 10 prosent i løpet av planperioden kan være et mål. Sammen med friluftslivsorganisasjoner,

Ishavskysten friluftsråd og andre bør det gjøres en innsats for å få fram behov og søknader til slike anlegg. Vi bør i fellesskap motivere og bidra til gode søknader.

FNF Troms anbefaler også at friluftssøknadene havner høyt oppe på lista over prioriterte anlegg. Vi har sett eksempler fra andre kommuner hvor for eksempel kartpakker til noen titalls tusen havner bak storstilte utbygginger i millionklassen. Om prioriteringslista skal følges slavisk, vil det kunne ta mange år før små, effektive tiltak blir realisert. Vi anbefaler at kommunen aktivt løfter opp gode friluftslivsanlegg/-tiltak. Vi minner om at det nå kan søkes om midler til skilting og merking også gjennom spillemiddelordningen, samt at Troms fylkeskommune fremdeles gir midler til dette gjennom tilretteleggingsmidlene. En del større spillemiddelanlegg, som fremmer egenaktivitet for allmennheten, er avhengig av at kommunen selv tar en pådriverrolle. Vi håper og tror at Tromsø vil innfri på dette området.

I dagens plan er 18 anlegg prioritert blant de ordinære anleggene. Om en ser bort fra klatring og ski, så er ingen av anleggene friluftsanlegg. Kommunen har derimot en lang rekke tiltak som omfavner lysløype, turvei, friluftstoaletter m.m. inne på lista. Disse har ikke fått estimert noen kostnad og står alle under utredning. FNF er ikke kjent med status på alle disse prosjektene, men oppfordrer kommunen til å utrede dette snarest og løfte flere av disse høyt opp som prioriterte anlegg. Det er kostnadseffektive anlegg som når svært bredt. Organisasjonene heier på at kommunen får gjennomført disse friluftslivstiltakene og ber om vi kontaktes der dere ønsker samarbeid og avklaringer.

9. Orientering, kart og anlegg

FNF Troms ønsker å trekke fram to prosjekter / relevante saksområder fra Troms Orienteringskrets. Det første er prosjektet Trygg i Naturen som dreier seg om å få på plass skole- og nær-orienteringskart til alle skolene i fylket for å bedre opplæringen i bruken av kart og kompass. Samtidig arrangeres det skole-orientering og permanente tur-o-løyper som elevene kan oppsøke når som helst i periodene primo juni til oktober. Nær-o/skole-kart ved skolene kan gjerne inkluderes i lista for nærmiljøanlegg, og sees i sammenheng med kommende oppgraderinger av skoleområdene.

Det andre saksfeltet er Tur-orientering og stolpejakt, som er permanente poster og stolper i terrenget i perioden juni til oktober. Særlig har lavterskel stolpejakt i nærmiljøet fått meget stor popularitet i det siste, og motiverer et bredt spekter for å komme seg ut. FNF Troms berømmer prosjektet 100 på øya.

FNF Troms ønsker Tromsø kommune lykke til med å ferdigstille kommunedelplanen for idrett og friluftsliv. Vi har tillitt til at natur- og friluftsverdiene blir ivaretatt og ser fram til et godt samarbeid framover.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Troms

Eivind Høstmark Borge
Fylkeskoordinator
FNF Troms

Kopi:
Fylkesmannen i Troms
Troms Fylkeskommune